

Megalakult a Mozgáskorlátozottak Csongrád megyei Egyesülete

Megtartotta alakuló közgyűlését tegnap, hétfőn a Mozgáskorlátozottak Csongrád megyei Egyesülete. Az MSZMP rókusai szervezetének székházában a megye 118 mozgássérültje jelent meg, köztük 61-en szegediek. Ott volt dr. Végh Gyula, a megyei pártbizottság osztályvezető-helyettese, Kelemenné Szakonyi Júlia, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Együttműködési Bizottsága képviselője, valamint a megyei és városi tanács, a Vöröskereszt képviselői.

Dr. Rózsa József megyei főorvos méltatta a Rokkantak Nemzetközi Évének jelentőségét, célját, az intézményekre, szervezetekre háruló feladatokat. Dohány

Lászlóné dr., a megyei tanács vb szociálpolitikai csoportjának vezetője ismertette a megyei egyesület alapszabályát, amelyet a közgyűlés résztvevői elfogadtak.

A megyei egyesület önálló jogi személyként működik. Jellemzője: az anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzett munka, az öntevékenység, az egyéni aktivitás és felelősség. Célja: a megyében élő mozgássérültek érdekében a társadalmi és kulturális életbe való bekapcsolódásuk elősegítése oly módon, hogy igyekezzen összefogni az egyéni erőfeszítéseket, és felhasználja a társadalmi környezet támogatását. Az egyesület feladatát tűzte ki egyebek kö-

zött a megyében élő mozgássérültek életének vizsgálatát, azt, hogy figyelemmel kíséri a társadalmi beilleszkedésüket szolgáló állami és társadalmi tevékenységet, hozzájárul működésükhöz, munkaképességeik fejlesztéséhez, segíti munkába állásukat. Az alapszabály részletesen szól a tagok jogairól, kötelezéseiről, az egyesület képviselő és ügyintéző szerveiről, feladataikról is.

A közgyűlésen megválasztották a kilenc tagú vezetőséget. Elnöke dr. Mihajlovics Lehel egyetemi adjunktus, helyettese Varga Ottóné, a Taurus Gümigyár gazdasági igazgatóhelyettese, titkára Papp Szilveszter, a megyei tanács vb szociálpolitikai csoportjának munkatársa. Az ellenőrző bizottság elnöke dr. Balogh János közgazdász szavazták.

A résztvevők megállapították a tagdíj mértékét, megválasztották a Mozgáskorlátozottak Országos Szövetsége közgyűlésének küldötteit, végül, hozzászólások következtek.

Ch. A.

Rádiófigyelő

Moldova — meg a törvény

Moldova György — jelenleg Mielőtt e már-már köz-helyé laposodott minőségű valójában semmitmondó, hatásadásnak nevezhető fogásával élősködő zsurnalisztává válnék, sietek hozzátenni: Moldova György szerintem elsősorban történeti szempontból számít jelentősnek. Mondhatni úgy is: sajátos változást görbét leíró alkotónak, akiben az egyedi fölöttébb jellegzetesen példáz egy folyamatot.

Ki ne emlékezne a hatvanas évek Moldovájára? A Gázlámpák alatt pompás elbeszélést, a Tetovált kereszt, a Rongy és arany napszúrú riportjait, a Tisztelet Komlóncak döbbenetes szociográfiáját író Moldovára? Az elbocsátott légió, a Malom a pokolban, A változások órei és több más regény alkotójára? Bátor volt, okos és felelősségteljes. Az akkori (a mainál jóval erőteljesebb) magyar prózában a „nagy öregek” (Déry Tibor, Németh László, Veres Péter stb. mellett is azok közé tartozott, akikre nem lehetett nem figyelni, akikől a folytatást, akár a hetvenes nyolcvanas évek magyar prózájának új nagy hullámat, várni és remélni lehetett.

Fenti meditatációt, lévén írójára nem irodalomtörténész, lehet kétkedéssel, ellenérzéssel fogadni. A kételyeket csak erősítheti, hogy Moldova György népszerűsége éppen a következő évtizedben, továbbá napjainkban, a nyolcvanas évek kezdetén látszott és látszik elérni csúcspontját. S bár tudjuk, a népszerűség önmagában még egyáltalán nem teljes biztonsággal számít értékmérőnek, tény: Moldova azóta is ír például szociográfiát (legutóbb a már-már kultikus rajongással fogadott A szent tehenet), de műveit egyre teljesebb mértékben a humor kezd uralni. A régi, szinte csak periférikus jelentőségű szatírák (a H. Kovács-történetek például) a szellemességnek egy sajátosan moldovai ízű étkét találtak az olvasónak — ugyanazon eszmey célok szellemében, amelyek más munkáit is jellemezték. Moldova azóta egyre inkább szatírizál, s talán igazán is lenne (nehéz nem szatírárt írni, mondotta volt egykoron Horatius), ha nem éreznénk valamiféle fellazulást a korábbi alkotások feszes, kemény, „cikis” mondandóihoz képest. A humor

tudvalevően fegyver, de tudjuk, csak akkor igazi, ha pengéje kétélű, s más fegyverekkel közösen hajtja végre harcra feladatát.

A rádióban most szombaton hallott hangjáték, az *Es enyém a bosszú az író korában* folyóiratban megjelent, *A törvény szolgája* című írásból készült. Hallgatása közben „a törvény szövege mindig fölfeslik valahol” József A.-i sor juthatna eszünkbe a különböző bírósági eljárásokat önkényesen korrigáló törvényszéki aktakukac történetéről. Voltaképpen — nagyon furcsa dolog — úgy tűnik, ugyanazok az elemek dominálnak ebben a Rádiószínház-bemutatóként hallott Moldova-műben, mint a korábbiakban: bírálókat sok ötletről, élénk és fordulatossá mesészövegszerű, rendkívül ügyes, „olvasó-csalogató” dialógusok és figurák. A törvény szolgája, aki mindig akkor lép akcióba, bosszút állván a túl enyhén büntetettek, végső soron tehát a tetthezlyen hagyott Justitia-emblémájával az igazságot képviselve, midőn „egy-egy madár kirepült a törvény hálójának túl nagy résén” — a kritikusknak, minden bizonyosan büntösen szubjektív módon, a tegnapi és a mai Moldova Györgyöt egyszerűen idézte. Hiszen Moldova egykor a törvényt úgy tisztelte, hogy látszólag — egyáltalán nem tisztelte. Nekiment mindennek és mindenkinek, már-már ellenségesen, igazából azonban roppant nagy felelősséggel és elkötelezettséggel. Ma nagy szakmai rutinját, élénk, eredeti szellemét, humorát csillogtatva mintha úgy csápot volna fel „törvénytisztelőnek”, mint akinél a partizánoknál kényelmes pulpitus mögötti konforizmussal alakultak. A törvény szolgáló sokféleképpen lehetünk, a hallott példa voltaképpen egy teljesebb, igényesebb törvénytisztelőt képvisel, noha önbíráskodva, tehát törvénytelenül. A törvény hivatott bírni, az írók nem lehetnek ugyan törvénytelenek, de önbíráskodniuk kell mégiscsak, méghozzá nem föltétlenül kellemes, izgalmas és a népszerűséget mindenáron biztosító „szocialista lektűrökkel”. Törvény és törvény között talán lehet különbség, de elképzelhető, hogy csak én vagyok konzervatív.

Domonkos László

Kiállítási napló

Párhuzamos pályákon

I. (Kor- és pályatársak. Mindketten 1913-ban születtek. Szántó Piroška Kiskunfélegyházán, az Alföld közepén, Makrisz Agamemnon a görögországi Patraszban. Földrajzilag egymástól távoli pontokon, sorsuk, művészi munkásságuk mégis sok vonatkozásban párhuzamosan fut. Szántó Piroskát 1933-ban kizárják a Képzőművészeti Főiskoláról, mert az „állami és társadalmi rend feljagatására irányuló törekvés” miatt letartóztatják, és bíróság elé állították. Makrisz elkortájt az athéni Képzőművészeti Akadémia növendéke, és az ellenállási mozgalom aktív harcosa. Szántó Piroška a felszabadulás előtti években a Szocialista Képzőművészek Csoportjának tagja, majd 45 után a nyitottabb érdeklődésű-tájékozódású Európai Iskola alapítója, a szentendrei Vajda Lajos-örökséget ápoló második generáció kiváló képviselője. A második világháborút követően Makrisz Agamemnon négy esztendőig a modern művészetek fellegrárában, Párizsban töltött, akumulálva a legprogresszívabb törekvéseket. Az ötvenes évektől Szántó Piroška egy időre a némi visszavonultságot jelentő könnyűvilágzást művelt, míg az 50-ben kész alkotói vértetben Magyarországon letelepülő Makrisz Agamemnon nemcsak alkotásaival integrálódott a hazai képzőművészet élvonalába, de szervezőként, művészetpolitikusként is. Mindketten az utóbbi két évtizedben teljesítették ki senkire sem hasonlítható, megismételhetetlen művészetüket. Elismerések, díjak jelzik a társadalmi megbecsülést, Szántó Piroška kétszeres kapott Munkácsy-díjat, s kiérdemelte az érdemes művész címet; Makrisz kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes és kiváló művész. Három évvel ezelőtt életműkiállításra nyoman megkapta a Kossuth-díjat. Mindezen párhuzamosságok ellenére művé-

Nőbizottsági megbeszélés a textilművekben

Ülést tartott tegnap, hétfőn a Hazafias Népfront megyei nő- és rétegpolitikai bizottsága a Szegedi Textilművek klubjában. Szabó Gáborné, a bizottság elnöke üdvözölte a résztvevőket, majd Takács Imréné, a textilművek pártbizottságának titkára, a megyei képviselőcsoport vezetője a textilművekben dolgozó nők munkakörülményeiről, valamint a képviselőcsoport tevékenységéről tájékoztatta a bizottság tagjait.

Lelech Józsefné, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa mozgalmi és rétegpolitikai osztályának csoportvezetője a népfőnt VII. kongresszusának állásfoglalásáról, az ebből adódó rétegpolitikai feladatokról tartott előadást. A rokkantak nemzetközi évével kapcsolatos teendőkről Ábrahám Ilésné, a népfőnt megyei politikai munkatársa tájékoztatta a résztvevőket.

Osztályülések az Akadémián

A föld- és bányászati, illetve a kémiai tudományok osztályának együttes ülésével folytatódott hétfőn az Akadémia székházában az MTA jövő heti közgyűléséhez kapcsolódó osztályülések sora. A háromnapos ülés megnyitó előadása ásványi kincseink bányászatát és hasznosítását

elemezte, majd a hozzászólók a kémiai kutatásoknak az egyes nyersanyagok feldolgozásában betöltött szerepét, a szénhidrogén termelési veszteségét befolyásoló földtani és műszaki tényezők, eljárások jelentőségét taglalták.

Képernyő

Miért nézzük?

Például a Billy Wilder-sorozat filmjeit? Azért kérdezzem, mert bizonyos tekintetben a tévéműsoroknak egy „tipikus „fajtájához” tartoznak e jobbra Hollywoodban gyártott filmek. Azokhoz, amelyeket folyton szidunk, amelyekben rendre csalódunk, s amelyeket mégsem mulasztunk el, nézzük valahányszor. Többnyire a sorozatok tartanak bennünket efféle rabságban, különösen, ha az egyes részek nem önálló cselekmények.

Am a rendezői életműsorozat esetében ugyebár nem a folytatálagos történetek vonzásáról van szó. Wilder filmjeihez odaültetheti a né-

zőket — mondjuk — film-történeti érdeklődésük. Keveseket. Sokkal többeket e filmek kétségtelen szakmai erényei: hatásos dramaturgiai fogások, realitásérzék és igény az „amerikai élet” apró részleteinek tekintetében, többnyire kitűnő színészszerzés. Még többeket — paradox módon — a filmek szakmai gyengeségei. Biztosak lehetünk benne, hogy a *nézőtábor nagy részét* a „hollywoodi stílus” jelleget *kötik a sorozathoz*. Hogy „jó a vége”, hogy könnyepatos azonosulásra van mód, hiszen bécsi érzelmességét, operetthangulatokat teremtő képességét magával vitte, s jó érzékkel kamatoztatta

Amerikában is az osztrák származású rendező. Odaültet bennünket egyfajta *kényelmesség*. Hiszen biztosak lehetünk afelől, hogy ezek a filmek nem kavarnak föl a lelkünk mélyéig, nem igénylik a szembesítést önmagunkkal, nem kényszerítik farszto gondolkodásra. „Ezeken olyan jól el lehet bambulni” — mondta egy ismerősöm, kifejezve az időközönként ránk telepedő testi és szellemi tunyaság (fáradtság) állapotát, amelyben egyenesen ilyesfajta, könnyed kikapcsolódásra vágyunk. Ilyenkor keressük ki környezetünkön a bestsellereket vagy az elnyűtt krimiket, készítünk egy italt, s a régi lemez társaságban elmerülünk a „nostalgia-hullámban”, vicclapot nézegetünk vagy keresztretjévenyt fejtünk, esetleg beállunk a gyerekek közé, és nevelő céllal nélkül játszunk, a magunk szórakoztatására, valami kellemes kis társasjátékkal.

Azt hiszem, nagyjából a fentiek miatt nézzük Billy Wilder filmjeit. S ez nem baj; mindaddig, amíg mindezek tudatában nézzük, és önmagáért, ezért a minőségért, nem valami helyett, fontosabb, értelmesebb dolgunk mellőzése árán. Szerencsére a műsorszerkesztők mindeddig nem vétettek az iratlan szabály ellen, hogy tudniillik, olyan időpontra tettek volna csabos ajánlatokat, amikor a másik műsorban értelmesebben szórakoztató vetélytársa akadt. Ha a Wilder-filmek megmaradnak a lusta hétfégi délutánokra meg éjszakákra, ám jó. De, ha netán nem, akkor, az a gyanúm, nincs két lehetőség. Nem hiszek benne, hogy választás elé kerül a kedves néző, ha, mondjuk, irodalmi programot vagy hollywoodi sztárfilmeket kínálnak neki — egy időben.

Sulyk Erzsébet

Munka és műveltség

Csongrád megye vasutas munkahelyeiről 10 szocialista brigád jutott be a vasútigazgatóság megyei szakmai döntőjébe, amelyet szombaton rendeztek a MÁV munkásszállóban. A nyolc témakörben szoros küzdelem alakult ki a versenyzők között. A megyei döntőre a MÁV TBÉF 22. üzemének Kilián György és a kiskundorozsmaiak Petőfi brigádjá jutott tovább.

Tandi Lajos